

Werkgroep Waterkwaliteit en Waterketen, 10 april 2026

Aanwezig: Peter Verlaan (voorzitter), André Struker, Wim Rosbergen, Theo Cuijpers, Sander van Velthoven, Erik van der Meer, Marieke Fennema, René Nij Bijvank, Jan Willem Huizinga, Albert Thijssen, Len Nootboom, Maarten Boersen, Anna Veldhoen (secretaris)

Mede aanwezig vanuit de Unie: Jenny May, Michaël Bentvelsen, Joep van Doornik (agendapunt 7), Anke van Houten (agendapunt 2), Mariëlle van Vliet

Afgemeld: Hielke van der Spoel

1. Opening

- Er zijn drie vacatures in de WWW. Deze zijn in maart gedeeld met de KDW, wat heeft geleid tot één reactie. Peter Verlaan bespreekt de beperkte animo tijdens de volgende KDW-vergadering.

2. Actualiteiten

Bespreekpunten

Algemeen

3. Terugmelding sessie strategische agenda CWW/CWS

(bijlage WWW 26-10. Oordeelsvormend in WWW).

Gevraagd besluit van de WWW:

Kennismaken en bespreken van de terugmelding (in de vorm van een presentatie) van de gezamenlijke sessie voor het onderdeel 'strategische agenda' binnen het Strategisch Kader van de waterschappen (horizon 2100).

Het doel van deze presentatie (zie bijlage) was om een eerste opbrengst te verwoorden van de gezamenlijke sessie met de 2 commissies (CWW en CWS) voor het deel Strategische Agenda van het kompas. De hoofdpunten zullen nader worden uitgewerkt in een eerste opzet die oordeelsvormend zal worden besproken in de komende WWW/CWW cyclus, daarna volgt besluitvorming.

Wegens technische problemen is dit onderdeel niet genotuleerd.

Waterkwaliteit

4. Verantwoord infiltreren en aanvullen grondwater

(bijlage WWW 26-11. Beeldvormend in CWW).

Gevraagd besluit van de CWW:

1. Bespreken hoe we invulling en vervolg willen geven aan de aanbevelingen voor de waterschappen van het STOWA onderzoek 'Verantwoord Infiltreren en Aanvullen Grondwater';
2. Aandachtspunten benoemen voor het vraagstuk: het vinden van een goede balans tussen benutten van het grondwatersysteem en het beschermen van de grondwaterkwaliteit, zodat het infiltreren en aanvullen van grondwater op een verantwoorde manier kan worden toegestaan.

Mariëlle van Vliet leidt het onderwerp in. Het onderwerp grondwater is belegd bij de CWS, maar er zijn belangrijke raakvlakken met waterkwaliteit. Daarin wordt infiltratie geagendeerd in WWW. Er wordt nog gezocht naar een modus voor bespreking en CWW en eventueel CWS. Het is al wel besproken met portefeuillehouder Sander Mager. Er is spanning tussen de behoeften vanuit het oogpunt van waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Reactie van de WWW:

- Infiltratie is in ingewikkeld en interessant thema, vol bestuurlijke dilemma's.
- Houd vast aan beeldvormende bespreking, zoek niet te snel naar oplossingen. Het gaat eerst om bestuurlijke bewustwording.
- De urgentie op vraagstukken rond droogte en de hoofdinfrastructuur mag nadrukkelijker een plek krijgen.
- Gezuiverd effluent mist in het stuk.
- Zet de bestuurlijke context nadrukkelijker neer. Iedereen vecht om elke druppel water. Tegelijkertijd is bekend dat niet alle verontreiniging is gemeten. Hoe hier mee om te gaan zijn bestuurlijke keuzes. Hebben problemen van nu voorrang op schade die mogelijk wordt aangericht in het grondwater en die in de toekomst een probleem kan worden?
- Kijk vanuit een krachtenveldanalyse hoe partijen interacteren en hoe je je als waterschap moet opstellen.
- Benut de deskundigheid in de themagroep. Laat de themagroep abstraheren naar wat er in de WWW ter tafel moet komen.

Conclusie: het stuk wordt niet geagendeerd voor de eerstvolgende CWW. De strategische sessie van de WWW (22 mei) wordt benut om het goede beeldvormende gesprek voor te bereiden. De themagroep kan hiervoor ook worden gebruikt, mits die zich ook richt op waterkwaliteit (en niet alleen op waterkwantiteit).

Naar aanleiding van deze bespreking wordt benoemd dat er een juridisch risico is dat het STOWA-rapport gebruikt kan worden in een procedure als er wettelijk (nog) niets is vastgelegd. Dit is een algemeen punt dat ook kan spelen bij andere onderwerpen.

Waterketen/waterzuivering

5. De investeringsopgave voor de waterketen

(bijlage WWW 26-12. Beeldvormend/oordeelsvormend in CWW).

Bij eerdere bespreking heeft de CWW om een nadere analyse gevraagd van nut en noodzaak van samenwerken. Die analyse hebben we gedaan in de vorm van twee EIB-onderzoeken.

Gevraagd besluit van de CWW:

1. Kennisnemen van de resultaten van de onderzoeken die door het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) zijn uitgevoerd naar de investeringsopgave van de waterschappen in de waterketen;
2. Te constateren dat vormen van afstemming en samenwerking tussen waterschappen noodzakelijk zijn om de opgaven te realiseren, en daarvoor vooralsnog uit te gaan van de volgende aandachtspunten:
3. We formuleren samen op landelijk niveau de strategische uitgangspunten die alle 21 waterschappen raken, maar organiseren de uitvoering waar mogelijk regionaal en in lijn met deze uitgangspunten, waarmee we de kracht van de regio in de uitvoering optimaal benutten.

4. We sluiten waar mogelijk aan bij bestaande gremia, overlegstructuren en organisaties. Denk daarbij aan bestaande regionale samenwerkingsverbanden en bestuurlijke overleggen. Voorstel is daarom dat de CWW opdracht geeft om een voorstel op te stellen in nauw overleg met de directeurs waterketen. Dit voorstel bevat duidelijk geformuleerde doelstellingen.
 - We bieden ruimte aan koplopers om tempo te maken, binnen de randvoorwaarde dat we transparant werken en dat geen onomkeerbare keuzes worden gemaakt die andere waterschappen benadelen.
5. We creëren overzicht, richten, coördineren en verdelen waar mogelijk en wenselijk de taken. Denk aan innovaties die niet in alle waterschappen hoeven te worden uitgetoetst, maar waarvan de opbrengsten wél voor alle waterschappen toegankelijk en inzichtelijk worden gemaakt.
6. We besluiten bestuurlijk waar dat moet, en ambtelijk waar dat kan binnen de bestuurlijke kaders. Daarvoor organiseren we ambtelijk ook de gezamenlijke aansturing en besluitvorming.
 - We zoeken voor gezamenlijke opdrachten en uitgaven een passende manier om deze te organiseren.
7. In te stemmen met het verder uitwerken van een gezamenlijke aanpak voor de bouwopgave in de waterketen op basis op de voorlopige uitgangspunten zoals opgenomen in deze notitie en in de CWW-vergadering van september 2026 te besluiten over dit voorstel voor een gezamenlijke aanpak.

Voorafgaand aan de bespreking melden Peter Verlaan en Jenny May dat er veel initiatieven van verschillende gremia (initiatiefgroep directeurs waterketen, VvZB, Unie) door elkaar heenlopen. In de communicatie en samenwerking leidt dat soms tot discussie en wrijving. Er wordt aan gewerkt om de initiatieven en samenwerking beter op te lijnen. Aanleiding voor dit voorstel is de intervisiesessie van de CWW in september 2025 over de opgave in de waterketen. Daarbij werd duidelijk dat het van belang is om eerst inzichtelijk te maken wat de situatie en opgave zijn, voordat de eventuele stap naar meer samenwerking gemaakt wordt. Dat was aanleiding tot de EIB-onderzoeken. Die zijn nog niet geheel afgerond. Tegelijkertijd komt bestuurlijk wel de vraag om opvolging. Daarom staat dit nu wel geagendeerd.

Reactie van de WWW:

- Het is goed om het EIB-rapport te delen.
- Richt het stuk op bestuurlijk richting geven door de CWW. Focus op het bestuurlijke vraagstuk.
- De eerste bestuurlijke vraag is: herkent u nu (met de EIB-onderzoeken) de opgave? Deze stap is kleiner dan het voorstel nu laat zien, het is nog te vroeg voor uitgangspunten. Geef aan dat we het stapsgewijs aanpakken. Benoem eventueel dilemma's in plaats van uitgangspunten, en leg het neer als uitnodiging: hoe zouden we om moeten gaan met deze dilemma's?
- Vermijd het woord programmatisch, dat roept onbedoeld in deze fase het beeld een soort HWBP-programma op.
- Behandel het op dit moment met alleen deze EIB rapportage zo veel mogelijk beeldvormend.
- De ontwikkelsporen zitten al in het stuk, geef aan wat er gebeurt, dat we niet stilstaan en dat we daar aan verder bouwen. Laat zien op welke terreinen er al winst is, bijvoorbeeld Verdygo (maar: (nog) niet alle waterschappen zijn lid van de community). We wachten niet alleen af.
- Overweeg specifiek te maken waarop je wilt samenwerken en met welk doel dan. In het huidige stuk wordt alles samengenomen. Door de typen opgaven meer te specificeren, zijn concretere afspraken mogelijk en voert men het goede gesprek: dat over het knelpunt en hoe dat op te lossen. Sommige opgaven zijn regionaal op te lossen, sommige met een meer centrale agenda.
- Het Uniebureau voelt druk vanuit de CWW om te gaan doorpakken. Niet alle WWW-leden herkennen deze druk om nu op basis van het voorliggende stuk te snelle conclusies te trekken. Belangrijk is dat het rapport over de markt ook beschikbaar is en in samenhang ambtelijk eerst goed wordt geduid. Het is wel goed om in de tijdlijn aan te geven wat er nog komt en wanneer.

6. Ondergrondse infrastructuur

(bijlage is nagezonden. Beeldvormend in CWW).

Paul Koemans en Jenny May leiden in. Tijdens de 2-daagse van de CWW op 28 en 29 mei 2026 vindt op verzoek van de CWW een presentatie plaats met toelichting op het programma Professioneel Afvalwatertransport (PAT) van STOWA en Stichting RioNED en de investeringsopgave in het afvalwatertransportstelsel. Doel is een gelijk kennisniveau en bewustzijn te creëren. Daarnaast zijn er enkele kleine bestuurlijke aandachtspunten.

Reactie van de WWW:

- Bewaak de beeldvormende status van de presentatie.
- Vermijd ambtelijke teksten en struikelwoorden.
- Er zijn parallellen met het stuk over de investeringsopgave. Meldt het als dit een andere situatie/markt betreft.
- De ondergrondse infrastructuur wordt gepresenteerd als een probleem, terwijl niet scherp is of het dat is en of dat overal geldt. Als een waterschap kiest voor een risicogestuurde aanpak kan dat leiden tot incidenten die het accepteert.
- Een bestuurlijke vraag kan zijn: is (in eigen huis) voldoende in beeld waar mogelijke risicolocaties zijn?

Klimaat, energie en circulaire economie

7. Aquathermie rol en samenwerking

(bijlage WWW 26-13. Besluitvormend in CWW).

Gevraagd besluit van de CWW

1. Kennis te nemen van het rapport in bijlage.
2. Als waterschappen minimaal te positioneren als faciliterende, proactieve kennis- en ontwikkelpartner voor aquathermieprojecten.
3. Ambtelijke samenwerkingsgroepen afhankelijk van de rolopvatting per waterschap te vormen, om kennis uit te wisselen en waar mogelijk te standaardiseren.

Joep van Doornik leidt het stuk in. Het onderwerp is besproken tijdens de WWW van 23 januari 2026. Naar aanleiding daarvan heeft een beeldvormende bespreking plaatsgevonden in de CWW. Hoewel waterschappen een verschillende houding hebben ten opzichte van aquathermie is het van belang om een gezamenlijke basisrol aan te nemen. Daardoor kunnen waterschappen naar de buitenwereld één geluid hebben. Daar is nu een bestuurlijke uitspraak voor nodig.

Reactie van de WWW:

- Benadruk de urgentie nadrukkelijker en bekijk het positief.
- Het is van belang naar buiten uit te dragen wat partners van de waterschappen kunnen verwachten.
- Benadruk dat verschillen tussen waterschappen er mogen zijn. Het is niet erg als er koplopers zijn.
- Vraag geen bestuurlijk besluit over ambtelijke vraagstukken of samenwerking.
- Zorg dat de argumentatie ondersteunend is aan de bestuurlijke besluitvorming en laat overbodige argumenten weg. Zorg voor de verbinding tussen de argumenten en besluiten. De genoemde argumenten zijn niet altijd ondersteunend aan het bestuurlijke besluit (zie bijvoorbeeld argument 2.6, 2.7, 2.8).

- Argument 2.2 gaat over de positie van waterschappen. Het is twijfelachtig of dit een argument is, . Als het dat is heeft het meer onderbouwing nodig.

Mededelingen, verslag en afsluiting

8. Mededelingen

1. Stand van zaken Ketenaanpak medicijnresten

Reactie van de WWW:

De vraag van de CWW is: wat is stand van zaken van ketenaanpak? Die vraag wordt nu niet beantwoord. Graag toevoegen aan de mededeling.

2. Resultaten UDO vervallen vrijstelling zuiveringsstrib binnen afvalstoffenbelasting
3. Voortgang versnellingsprogramma lachgas

Reactie van de WWW:

Voeg een inleiding toe om een goede basis te leggen. Strekking: het programma draait vooral om goed meten, voordat we tot reductiemaatregelen kunnen komen. Er zijn vertragingen geweest, we zijn nu op het punt dat we goed kunnen gaan meten. Maatregelen kunnen daarna worden voorgesteld / genomen.

4. Wet Weerbaarheid Kritieke Entiteiten (WWKE) en afvalwater
5. Rapport NWB bank en de circulaire economie
6. Brief aan de leden van het College ter Beoordeling Geneesmiddelen
7. Stand van zaken onderzoek overdracht indirecte lozingen

Reactie van de WWW:

Voeg toe wat nu het vervolg is. Uit de quick-scan (b)lijkt dat er nu geen draagvlak is voor overdracht. Wat gaat er dan wel gebeuren? Kan de noodzaak om rwzi's KRW-proof te maken daarop invloed hebben?

8. Stand van zaken 8^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn en uitkomsten diner-pensant

9. Verslag vergadering WWW gehouden op 23 januari 2026

Het verslag is vastgesteld met dank aan de secretaris.

10. Agendering onderwerpen volgende vergaderingen

(Ter kennisname)

Op 22 mei vindt de volgende strategische sessie van de WWW plaats. Hiervoor zijn de volgende onderwerpen voorzien:

- Verantwoord infiltreren.
- Investeringsopgave waterketen.

11. Rondvraag

12. Sluiting